

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูภาษาไทยและนักเรียนเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ที่มีผลต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัย ซึ่งได้นำมาเรียบเรียงไว้เป็น 2 ตอน ดังนี้

1. บทความและเอกสารต่าง ๆ ทั้งของไทยและต่างประเทศ
2. งานวิจัยทั้งของไทยและต่างประเทศ

บทความและเอกสารต่าง ๆ ทั้งของไทยและต่างประเทศ

การดำเนินงานของโทรทัศน์ในประเทศไทย

ปัจจุบันโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่นับวันจะมีบทบาทและอิทธิพลอันสำคัญต่อชีวิตประจำวันและการศึกษาของคนเรามากขึ้น และโทรทัศน์ก็กำลังได้รับการวิจารณ์กันอย่างกว้างขวางถึงผลดีผลเสียในแง่ต่าง ๆ

โทรทัศน์ในประเทศไทยเป็นกิจการของรัฐบาลที่เอกชนมีอิทธิพลต่อการดำเนินงาน การเริ่มเปิดดำเนินงานได้รับอิทธิพลมาจากต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้งในด้านเทคนิคและการบริหารงาน และเนื่องจากการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์ไม่ว่าจะเป็นไปในรูปแบบใดก็ตาม จำเป็นต้องดำเนินงานในรูปธุรกิจ โดยอาศัยรายได้จากค่าเช่าเวลาในการจัดรายการและค่าโฆษณาเพื่อดำเนินการ ถึงแม้ว่าบางสถานีจะได้เงินช่วยเหลือจากรัฐบาลก็จัดว่าเป็นรายได้ส่วนน้อยเมื่อเทียบกับรายจ่ายในการดำเนินงาน ดังนั้นการให้ความบันเทิงจึงเป็นวัตถุประสงค์หลักของสถานี ส่วนการให้ความรู้เป็นหน้าที่รองลงมา (บุญทิวานาคะตะ 2524: 3),

กิจการวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์อยู่ภายใต้การควบคุมของพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พุทธศักราช 2498 ระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ 2518 คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ 15 และ ฉบับที่ 17 ซึ่งกฎและระเบียบทั้งหลายเหล่านี้ต่างมอบอำนาจให้คณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและ

วิทย์โทรทัศน์ที่เรียกว่า "กบว." เป็นผู้มีอำนาจควบคุมลงโทษ วางกฎ ระเบียบในการดำเนินงาน ซึ่งเท่ากับ กบว. มีอำนาจสูงสุดในการควบคุมกิจการกระจายเสียง

โดยปรกติโทรทัศน์จะปฏิบัติหน้าที่ภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากสังคมค่อนข้างครบถ้วน ส่วนจะ เน้นภารกิจใดนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ หลักการและสภาวะแวดล้อม แต่สิ่งที่ควรคำนึงคือ ผลอันเกิดจากปฏิบัติภารกิจว่าจะออกมาในรูปใด ซึ่งระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ปีพุทธศักราช 2518 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการส่งวิทยุและโทรทัศน์ไว้ว่า

1. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. ส่งเสริมนโยบายและประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติทั้งในด้านการเมือง การทหาร เศรษฐกิจและสังคม
3. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
4. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามัคคี ร่วมมือ ร่วมใจซึ่งกันและกัน
5. เชิญชวนให้ประชาชนตอบโต้และต่อต้านศัตรู ตลอดจนลัทธิที่เป็นภัยต่อประเทศชาติและมีความร่วมมือกับมิตรประเทศ
6. เป็นสื่อมวลชนที่ดีสำหรับการสื่อข่าวทั่วไปและข่าวจากรัฐบาลไปสู่ประชาชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีและถูกต้องโดยรวดเร็ว
7. สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เจ้าของสถานหรือกิจการของทางราชการ
8. สนับสนุนเกี่ยวกับการศึกษาของชาติ
9. ส่งเสริมให้ประชาชนช่วยกันรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และภาษาไทย ให้ดำรงอยู่ด้วยดี
10. ให้ความรู้และความบันเทิงแก่ประชาชนโดยชอบด้วยวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและศีลธรรมอันดีงาม
11. ร่วมมือกับนานาชาติที่เป็นมิตรของประเทศไทยในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรายการที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน

การดำเนินงานเป็นไปตามระเบียบที่วางไว้ สำคัญของการดำเนินงานตามที่มีดังนี้

1. การเสนอข่าว ต้องปฏิบัติดังนี้

- 1) ระบุที่มาของแหล่งข่าวให้ชัดเจนโดยไม่ดัดแปลงข่าวสารนั้น
- 2) การวิจารณ์ข่าวต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายทุกกรณี ทั้งต่อบุคคล สังคม

หน่วยราชการ สถาบันและประเทศชาติ

- 3) ไม่เป็นข่าวเท็จ
- 4) การเสนอข่าวต่างประเทศต้องไม่มีลักษณะดังนี้
  - (1) ลบลู่พระมหากษัตริย์และราชบัลลังก์ในต่างประเทศ
  - (2) ขัดก่อนโยบายของรัฐบาล
  - (3) วิพากษ์วิจารณ์นโยบายของรัฐบาลในทางเสียหาย
  - (4) ทำความเสียหายให้แก่รัฐบาลและแก่ประเทศที่มีสัมพันธไมตรีอันดี

กับประเทศไทย

- (5) ยั่วให้เกิดความไม่สงบ
- (6) เป็นประโยชน์ในทางยุทธศาสตร์แก่ฝ่ายตรงข้าม
- (7) ยั่วให้เกิดการเอาเยี่ยงอย่าง
- (8) ลามกอนาจาร

2. การให้ความรู้

- 1) ต้องเป็นความรู้ที่เป็นประโยชน์ และไม่ขัดต่อกฎหมาย
- 2) การเผยแพร่ความรู้ต้องไม่เผยแพร่สิทธิการเมืองที่ขัดต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- 3) ต้องไม่เป็นความรู้ที่ก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคมและไม่กระทบกระเทือน

ต่อความมั่นคงของชาติ

3. การเสนอความบันเทิง

- 1) ต้องมีศีลธรรม ส่งเสริมความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- 2) ส่งเสริมความสามัคคีและวัฒนธรรมของชาติตลอดจนความสงบเรียบร้อย

และส่งเสริมศีลธรรมอันดี

3) คนตรีต้องเน้นในทางส่งเสริมวัฒนธรรมและ เนื้อร้องต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย

4. การโฆษณาประชาสัมพันธ์

1) ต้องโฆษณาภาษาไทย ภาษาต่างประเทศใช้เฉพาะที่จำเป็น เช่น ชื่อสินค้า ชื่อบริษัทห้างร้าน ผู้ผลิต ประเทศผู้ผลิต

2) ต้องไม่ใช่ถ้อยคำและภาษาวิบัติ

3) ห้ามอ้างชื่อบุคคลหรือสิ่งอันเป็นที่เคารพสักการะ

4) ห้ามโฆษณาขัดต่อศีลธรรมอันดี ไม่โฆษณาทางลามกอนาจาร

5) ห้ามโฆษณาสินค้าประเภทอาวุธที่ใช้ในสงคราม

6) ไม่ใช่ภาษาหยาบคาย สองแง่สองง่าม

7) ไม่ทับถมกิจการผู้อื่น

8) ไม่อวดอ้างสรรพคุณเกินความจริง

9) ไม่ใช่ภาษาชวนหวาดเสียวหรือสยดสยอง

10) ใช้ภาษา น้ำเสียงสุภาพ

(สมพร มั่นคสุตร 2525: 141-142)

สถานีโทรทัศน์นั้นออกอากาศเฉลี่ยวันละประมาณ 6 - 7 ชั่วโมง ในวันธรรมดา กล่าวคือ ตั้งแต่เวลาประมาณ 16.30 น. ถึง 24.00 น. ส่วนวันหยุดราชการเฉลี่ยวันละประมาณ 11 - 12 ชั่วโมง คือเพิ่มช่วงเวลาประมาณ 8.30 น. ถึง 16.30 น. อีกประมาณ 6 - 7 ชั่วโมง ในส่วนเนื้อหาและรายการของสถานีแต่ละแห่งโดยปรกติรายการข่าวมีประมาณร้อยละ 9 - 20 รายการความรู้ทั่วไปเฉลี่ยร้อยละ 11 และรายการบันเทิงโดยเฉลี่ยร้อยละ 60 อย่างไรก็ตามปัจจุบันก็มีสถานีโทรทัศน์บางแห่งได้ตื่นตัวในการปรับปรุงรายการของสถานีให้ดีขึ้นดังเช่น สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 ได้มีการออกแบบสอบถามเพื่อถามความคิดเห็นจากผู้ชมรายการต่าง ๆ โดยลงในหน้าหนังสือพิมพ์หลายฉบับ เพื่อให้ประชาชนได้ตอบแบบสอบถามส่งไปยังสถานี แบบสอบถามทุกฉบับที่ส่งกลับไปยังสถานีจะมีโอกาสชิงรางวัลต่าง ๆ อีกด้วย โครงการดังกล่าวได้เริ่มราวปี 2525 นับว่าเป็นการริเริ่มที่ดี นอกจากนี้สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่งประเทศไทยได้จัดให้มีการพิจารณาให้รางวัลเมขลาแก่ผลงานดีเด่นประจำปีขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้สถานีต่าง ๆ ตื่นตัวในการปรับปรุงรายการ

หรือจัดทำรายการให้ดีขึ้น (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ และสุพัตรา เพชรบุรี 2526: 71-72)

ประเภทของโทรทัศน์

รายการโทรทัศน์ส่วนมากมีลักษณะคล้าย ๆ กัน เช่น เสนอข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ บันเทิงและวิชาการ ฯลฯ แต่ละรายการจะเน้นเนื้อหาที่น้อยขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของสถานี ดังนั้นหากถือความมุ่งหมายของการออกรายการโทรทัศน์เป็นเกณฑ์แล้วก็อาจแบ่งประเภทของโทรทัศน์ได้ 3 ประเภท คือ

1. โทรทัศน์เพื่อการค้า (Commercial Television) โทรทัศน์ประเภทนี้ มุ่งทางด้านธุรกิจและการโฆษณากิจการและสินค้าเป็นส่วนใหญ่ มุ่งต่อผู้ชมที่เป็นประชาชนโดยทั่วไป ทุกระดับชั้น ลักษณะของรายการส่วนมากเป็นประเภทบันเทิงสลับโฆษณา นอกนั้นเป็นรายการข่าวสาร ความรู้ ศิลปวัฒนธรรมบ้างเล็กน้อย

ในสหรัฐอเมริกา โทรทัศน์เพื่อการค้านี้ได้เป็นปัญหาสร้างความวิตกกังวลให้กับบุคคลหลายฝ่ายโดยเฉพาะพวกครูมีความกังวลเป็นพิเศษที่โทรทัศน์เพื่อการค้าให้ผลกระทบกระเทือนต่อนักเรียนหลายประการ

ประการแรก ครูได้พบว่าโทรทัศน์เพื่อการค้ามีทั้งที่น่าสนใจและน่าหัวงแครง เมื่อประจักษ์ชัดว่าแม้แต่รายการที่มีคุณภาพต่ำก็ตาม จะมีผู้ชมถึง 3 ล้านคน หรือมากกว่านั้น และรายการที่มีคุณภาพสูง จะมีผู้ชมจำนวนถึง 20 ล้านคน หรือมากกว่านั้น ในปี ค.ศ. 1946 สหรัฐอเมริกามีสถานีโทรทัศน์ 6 สถานี รัับใช้ผู้ชมประมาณ 8,000 คน ถึงปี ค.ศ. 1966 มีสถานีโทรทัศน์ 699 สถานี มีผู้รับชมถึง 70 ล้านคน และโทรทัศน์ก็ได้กลายเป็นองค์ประกอบสำคัญในชีวิตประจำวันของคนอเมริกัน

ประการที่สอง ครูกังวลว่าโทรทัศน์ได้หน่วงเหนี่ยวเอาเวลาของเด็ก ๆ ไว้ อย่างมาก วิลเบอร์ ชรามม์ (Wilber Schramm) และคณะของเขาได้สำรวจค้นพบว่า เด็ก ๆ เริ่มดูโทรทัศน์ตั้งแต่อายุ 3 ขวบและใช้เวลาชมรายการโทรทัศน์ในวันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์) วันละ 45 นาที เด็ก 5 ขวบใช้เวลาชมโทรทัศน์โดยเฉลี่ยวันละ 2 ชั่วโมง จากอายุ 6 ขวบจนกระทั่งถึงชั้นเกรดที่ 6 คือเมื่อเด็กกำลังจะก้าวเข้าสู่วัยหนุ่มสาว เวลาที่ใช้ชมโทรทัศน์ จะเพิ่มขึ้นอย่างช้า ๆ เป็นประมาณ 2 - 2½ ชั่วโมง ดังนั้นเวลาชมโทรทัศน์เพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน ในระหว่างที่เด็กเรียนชั้นเกรดที่ 5 ถึงเกรดที่ 8 เป็น 3 ชั่วโมงหรือมากกว่าเล็กน้อยในวัน

หนึ่ง ๆ ค่อยจากวัยนี้ระดับเวลาการชมโทรทัศน์จะค่อย ๆ ลดต่ำลงจนกระทั่งถึงชั้นเรียนเกรดที่ 12 (อายุประมาณ 17 ปี) เวลาการชมรายการโทรทัศน์จะกลับมาเป็นระหว่าง 2 - 2½ ชั่วโมงต่อ 1 วันอีกครั้งหนึ่ง เวลาดังกล่าวนี้นี้เป็นผลคร่าว ๆ เกี่ยวกับการชมโทรทัศน์ในวันธรรมดา ส่วนในอาทิตย์เด็กจะชมโทรทัศน์โดยเฉลี่ยแล้วเพิ่มขึ้นประมาณวันละ $\frac{1}{2}$ - 1 ชั่วโมง

ประการที่สาม ครูทราบความจริงว่า โทรทัศน์เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดถกเถียงปัญหาต่าง ๆ ภายในครอบครัว ซึ่งครูก็ทราบดีว่าอิทธิพลอันตรงพลังของโทรทัศน์ได้เป็นแม่แบบในด้านความคิดเห็นของครอบครัว ในที่สุดเด็กจะนำความคิดเห็นนี้ติดตัวมาที่โรงเรียนและจะแสดงออกมาโดยการเสนอแนะเป็นในรูปที่ว่า ฉันคิดว่า ... แต่ครูก็รู้ว่าโทรทัศน์ให้ประโยชน์เสมือนเป็น "หน้าต่างของโลก" ได้ให้โอกาสซึ่งไม่เคยมีมาก่อนแก่เด็ก ให้ได้รับประสบการณ์แปลก ๆ ที่เคยมีข้อจำกัดว่าเด็กจะรู้ได้ก็โดยการติดต่อกันตัวต่อตัวเท่านั้น นักเรียนจะไม่ประหลาดใจในตัวครู เมื่อครูสอนคำศัพท์เรื่องเกี่ยวกับจรวด การเดินทางในอวกาศ เป็นต้น

ประการสุดท้าย ครูเชื่อว่าโทรทัศน์นั้นก่อให้เกิดอันตรายทั้งทางอารมณ์หรือทางกายภาพได้ จากการศึกษาเกี่ยวกับโทรทัศน์นั้นแสดงให้เห็นว่าโทรทัศน์ก่อให้เกิดอันตรายให้กับเด็กได้หลายประการ สำหรับ วิลเบอร์ ชรามม์ (Wilber Schramm) แล้วเขาได้กล่าวแสดงความคิดเห็นไว้ว่า สำหรับเด็กบางคนภายใต้สถานการณ์อย่างหนึ่ง โทรทัศน์อาจจะก่อให้เกิดอันตราย แต่สำหรับเด็กบางคนภายใต้สถานการณ์เดียวกัน โทรทัศน์อาจจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมาก ดังนั้นโทรทัศน์จึงเป็นสิ่งที่ให้ทั้งอันตรายและประโยชน์แก่เด็ก (James W. Brown, Richard B. Lewis, and Fred F. Hareleroad 1969: 297)

2. โทรทัศน์เพื่อการศึกษา (Educational Television) หรือที่เรียกย่อ ๆ ว่า ETV นั้น อัลเลน อี โคนิค (Allen E. Koenig 1967: 3) ได้ให้นิยามไว้ว่า

คือสื่อที่เผยแพร่รายการเกี่ยวกับข่าวสารต่าง ๆ การสอน วัฒนธรรมหรือเรื่องราวเกี่ยวกับสาธารณสุขและให้ความบันเทิง สื่อคำนี้มีความหมายถึงวิธีการหลาย ๆ อย่างในการถ่ายทอดรายการการศึกษา ซึ่ง ETV อาจถูกส่งออกไปทางอากาศหรือโดยแบบโทรทัศน์วงจรปิดก็ได้ ดังนั้น ETV จึงมีความหมายที่กว้างขวางครอบคลุมถึงทุก ๆ แบบของรายการการศึกษา

ในหนังสือ Manual of Audio Visual Techniques ได้แบ่งโทรทัศน์เพื่อการศึกษาออกเป็น 2 แบบ คือ

1) โทรทัศน์วงจรเปิด (Open - Circuit Television) การส่งกระจายเสียงแบบนี้อาจหมายความว่า สัญญาณ จะถูกส่งออกไปโดยเครื่องส่งสัญญาณ ส่วนสัญญาณจะส่งออกไปได้ไกลในเวลา เขตแคบก็ขึ้นอยู่กับสภาพของภูมิประเทศบริเวณนั้นด้วย ถ้าภูมิประเทศเป็นที่ราบสัญญาณจะส่งไปได้ไกล แต่ถ้า เป็นภูมิประเทศที่มีภูเขาอยู่มาก สัญญาณที่โทรทัศน์สามารถส่งออกไปได้ก็ เป็นระยะใกล้ ๆ เพราะสัญญาณโทรทัศน์เดินเป็นเส้นตรงจาก เครื่องส่งสู่เสาอากาศของ เครื่องรับโทรทัศน์ของผู้ชมที่บ้าน

2) โทรทัศน์วงจรปิด (Close - Circuit Television) การส่งกระจายเสียงแบบนี้อาจหมายความว่า สัญญาณจะถูกส่งออกไปทาง Coaxial Cable การแพร่ภาพและเสียงจึงเป็นไปในวงจรจำกัดแค่สาย Coaxial Cable เดินไปถึง ประโยชน์ที่แตกต่างไปจากโทรทัศน์วงจรเปิดอีกอย่างหนึ่งก็คือ โทรทัศน์วงจรปิดไม่มีปัญหาเรื่องการขออนุญาตจัดตั้งจาก The Federal Communication Commission (FCC)

3. โทรทัศน์เพื่อการสอน (Instructional Television) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า ITV เป็นการ ใช้โทรทัศน์สำหรับการสอนโดยตรงตามหลักสูตร นี่คือข้อแตกต่างจากโทรทัศน์การศึกษา ดังนั้นความหมายของโทรทัศน์การสอน ก็คือความเป็นพิเศษเกี่ยวกับประโยชน์ด้านต่าง ๆ ที่ใช้กับโรงเรียนหรือวิทยาลัยซึ่งอธิบายได้ว่า เป็นการนำโทรทัศน์เข้าไปใช้ในหลักสูตรตามปกติของโรงเรียนหรือวิทยาลัยโดยไม่คำนึงถึงระดับอายุและชั้นเรียนและโดยไม่คำนึงว่าวิชาเหล่านั้นจะให้เครดิตหรือไม่ รวมทั้งการสอนของโรงเรียนตามหลักสูตรเป็นการช่วยการสอนของครู ดังนั้นโทรทัศน์การสอนจึงอาจเป็นโทรทัศน์ระบบวงจรเปิดหรือโทรทัศน์ระบบวงจรปิดหรือหมายถึงโทรทัศน์ทั้งสองระบบ (James W. Brown, Richard B. Lewis, and Fred. F. Harcleroad 1969: 302)

ประเภทของรายการโทรทัศน์

รายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศตามสถานีต่าง ๆ นั้น แต่ละรายการมีความแตกต่างกันในด้านวิธีการเสนอรายการ และเนื้อหาของรายการซึ่งเหมาะกับผู้ชมแต่ละวัย เพศและระดับการศึกษา จึงได้มีการแยกประเภทของรายการโดยยึดหลักเกณฑ์แตกต่างกันไป จูมพล รอดคำดี (2523: 77) ได้เสนอเกณฑ์การแบ่งแยกประเภทของรายการโทรทัศน์ออกเป็น 4 ลักษณะคือ

- 1) แบ่งโดยเอาเนื้อหาของรายการ (Content) เป็นหลัก
- 2) แบ่งโดยเอาวิธีการเสนอรายการ (Presentation) เป็นหลัก

3) แบ่งโดยเอาผู้ชมหรือผู้ฟัง (Audience) เป็นหลัก

4) แบ่งโดยเอาหน้าที่ของสื่อมวลชน (Function) เป็นหลัก

ในแต่ละลักษณะดังกล่าวข้างแบ่งแยกประเภทของรายการที่แตกต่างกันออกไปอีก
หลายลักษณะ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ และสุพัตรา เพชรบุรี (2526: 77-78) ได้ให้รายละเอียด
เกี่ยวกับประเภทของรายการโทรทัศน์ไว้ดังนี้

1. การแบ่งตามวัตถุประสงค์และหน้าที่หลัก สามารถแบ่งได้เป็นรายการ 4-ประเภท
คือ

1.1 ประเภทข่าวสาร เช่น ข่าวประจำวัน วิเคราะห์ข่าวจากนิตยสาร เป็นต้น

1.2 ประเภทความรู้ เช่น สารคดี อภิปราย บทความ เป็นต้น

1.3 ประเภทบันเทิง เช่น ละคร เพลง สารบันเทิง คอมพิวเตอร์ซิงโซค เป็นต้น

1.4 ประเภทบริการสังคมและธุรกิจ เช่น ประกาศของทางราชการ ประกาศ
สาธารณกุศล การโฆษณาสินค้า เป็นต้น

2. การแบ่งตามเนื้อหาสาระ สามารถแบ่งได้ 5 รูปแบบ คือเกี่ยวกับกิจกรรมต่อไปนี้

2.1 ด้านสังคม การเมือง การปกครอง

2.2 ด้านเศรษฐกิจ เช่น รายการเกี่ยวกับปากท้องของประชาชน เกี่ยวกับการ
เกษตรหรืออุตสาหกรรมลงทุน รายการแนะนำอาชีพ

2.3 ด้านสุขภาพอนามัย เช่น รายการชี้แจงเกี่ยวกับอาหารหรือสารพิษ
รายการชีวิตและสุขภาพ

2.4 ด้านความรู้ วิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่

2.5 ด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและศาสนา

3. การแบ่งตามลักษณะของผู้รับสาร สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ

3.1 แบ่งตามอายุของผู้รับสาร เช่น รายการสำหรับเด็ก รายการสำหรับวัยรุ่น

3.2 แบ่งตามเพศของผู้รับสาร เช่น รายการสำหรับแม่บ้าน

3.3 แบ่งตามลักษณะกลุ่มอาชีพ เช่น รายการเพื่อการเกษตร การทำสวนยาง

4. การแบ่งตามวิธีการนำเสนอรายการ สามารถจัดแบ่งเป็นหมวดหมู่ได้ 9 ประเภท
ได้แก่

- 4.1 รายการพูดคุย เช่นรายการเสนอบทความ รายการสัมภาษณ์ รายการ
อภิปราย
- 4.2 รายการข่าว เช่น ข่าวประจำวัน วิเคราะห์ข่าว สรุปข่าว รายการ
ถ่ายทอดข่าวสด รายการสารคดี เชิงข่าว รายการนิตยสารข่าว
- 4.3 รายการสารคดีทั่วไปและรายการสารคดีลักษณะพิเศษ
- 4.4 รายการนิตยสาร
- 4.5 รายการการศึกษา เช่นรายการสอนตามบทเรียน รายการการศึกษาผู้ใหญ่
รายการการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 4.6 รายการสารบันเทิง เช่น รายการบันเทิงเบาสมอง รายการตอบปัญหา
ชิงโชค
- 4.7 รายการละคร
- 4.8 รายการดนตรี
- 4.9 รายการประกาศและโฆษณา

จะเห็นว่ารายการโทรทัศน์ในประเทศไทย เป็นลักษณะผสมผสานมิได้ยึด เกณฑ์ใด
เกณฑ์หนึ่งโดยเฉพาะ

ลักษณะที่ดีของรายการโทรทัศน์

รายการโทรทัศน์ทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นรายการข่าว รายการสารคดี รายการบันเทิง
ตลอดจนรายการโฆษณาต่าง ๆ ผู้จัดรายการต้องระลึกรายล้อม เกิดผลสะท้อนขึ้นแก่สังคมไม่ว่าใด
ก็ทางหนึ่งเสมอ ดังนั้นการจัดรายการควรจะได้ยึดหลัก เกณฑ์ในการจัดสิ่งที่ควรตระหนักถึง เมื่อจะ
จัดรายการได้แก่

1. การให้ข่าวสารถูกต้องตรงข้อเท็จจริง หันต่อเหตุการณ์
2. บรรยายหรือมีการแสดงเกี่ยวกับสารคดี วิชาการ ความรู้ทั่ว ๆ ไปอันทันสมัย
เหมาะสมกับสถานการณ์
3. เผยแพร่ภาษา ศาสนา ศิลธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติไทย

4. จัดบทความหรือสารคดี รายการอันจะก่อให้เกิดความรักชาติ ความเสียสละ มานะอดทนเพื่อสาธารณประโยชน์และชาติบ้านเมือง

5. จัดการแสดงหรือบทความต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเมตตากรุณาอันก่อให้เกิดความสามัคคีกลมเกลียวระหว่างหมู่คณะและประเทศชาติ

6. ส่งเสริมการประกวด โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน คนตรีไทย ส่งเสริมความเป็นไทย

7. ช่วยเผยแพร่โครงการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงานของหน่วยราชการ

8. จัดให้มีการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ ๆ เพื่อทราบความคิด นโยบายและวิธีปฏิบัติงานอันเหมาะสม

9. ส่งเสริมนโยบายของรัฐบาลทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา

เรื่องของภาษาไทยได้เข้ามาเป็นส่วนสำคัญของหลักเกณฑ์ในการจัดรายการโทรทัศน์ ความรู้ทางภาษาไทยทุกด้านควรได้รับการส่งเสริมทางโทรทัศน์เพราะภาษาเป็นสิ่งที่แสดงเอกลักษณ์ของชาติ อ. ศิโรรัตน์ (นามแฝง) (2518: 13) ได้กล่าวถึงบทบาทของโทรทัศน์ตามหลักการว่า "โทรทัศน์เป็นสื่อในการแสวงหาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและทางสังคม"

การจัดรายการโทรทัศน์ที่จะให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง ต้องคำนึงถึงความต้องการความสนใจของผู้ชมและประโยชน์ที่ผู้ชมจะได้รับ เฉลิม สุทธิลักษณ์ (2510: 114) ได้เสนอลักษณะของรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ไว้ดังนี้

1. รายการที่จัดเสนอจะต้องส่งเสริมความรู้ด้านวิทยาการทุกสาขา เพื่อเป็นการเพิ่มความรู้อัตนวิสัยแล้วยังต้องสามารถนำความรู้ที่ได้รับนั้นไปปรับปรุงเพื่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตได้อย่างแท้จริง

2. รายการที่ดีจะต้องเปิดตาประชาชนให้กว้างขวาง ให้ได้ทราบข่าวคราวต่าง ๆ อย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริง

3. รายการที่ดีต้องส่งเสริมการกินดีอยู่ดี บำรุงความสุขสมบูรณ์ของประชาชน

4. ต้องส่งเสริมในการรักษาสิทธิและเสรีภาพ รักษาความปลอดภัยต่อชีวิตร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน มีการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า ต้องมิให้ประชาชนตกอยู่ในความกลัว

5. ยกเว้นการจัดรายการประเภทเสียดสีบุคคลหรือสังคม ตลอดจนองค์การหนึ่งองค์การใดโดยเฉพาะ เรื่องส่วนตัวไม่เกิดประโยชน์ต่อสังคม

การที่จะให้รายการโทรทัศน์เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง สามารถยกระดับสนิยมระดับความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดและระดับคุณค่าในชีวิตนั้น ผู้ผลิตรายการจะต้องสนใจในทางจริยศาสตร์และเทคนิคของการผลิตรายการเป็นอย่างดี

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตรายการ

รายการข่าว (News Program) มีเทคนิคในการผลิตเป็นขั้นตอนดังนี้

1. การเลือกข่าว

- 1.1 เรื่องที่นำมามีผลกระทบกระเทือนต่อชีวิตความเป็นอยู่ สวัสดิภาพหรืออนาคตของผู้ฟัง
- 1.2 เรื่องที่เกิดขึ้นทันต่อเหตุการณ์
- 1.3 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญหรือเหตุการณ์สำคัญ ๆ
- 1.4 เป็นเรื่องที่อยู่ในวิสัยที่มนุษย์ทั่วไปจะสนใจ เช่น เกี่ยวข้องกับความ เป็นอยู่ ความก้าวหน้าของมนุษยชาติหรือความเดือดร้อนของผู้อื่น ฯลฯ

2. วิธีเขียนข่าว

เขียนหัวข้อสั้น ๆ เพื่อบอกให้ผู้ชมทราบว่าข่าวที่จะอ่านต่อไปนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร ถ้ามีแถลงการณ์ควรเขียนไว้ก่อนหรือหลังข่าว เนื้อข่าวไม่ควรรวมแถลงการณ์ ต้องแยกไว้ต่างหาก ในการเขียนเนื้อหาของข่าวจะต้องเรียงลำดับความสำคัญ ข่าวที่เขียนจะต้องง่าย ชัดเจน กะทัดรัด เพราะเป็นข่าวสำหรับฟังไม่ใช่อ่าน ตัวเลขต่าง ๆ ควรเขียนจำนวนที่จำง่าย เช่น 234,130 ควรจะอ่านว่า สองแสนเศษ เขียนวงเล็บตัวหนังสือไว้หลังตัวเลขด้วย เพื่อสะดวกในการอ่าน ผู้ฟังไม่สามารถจำรายละเอียดที่เป็นตัวเลขยาก ๆ ได้

การใช้ภาษา ต้องใช้ภาษาที่รื่นหู ไม่ใช่ภาษายากซึ่งจะทำให้ผู้อ่านประสบความลำบากในการอ่าน ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ต้องเขียนอย่างชัดเจนและง่าย เพื่อป้องกันผู้อ่านมิให้สับสน เนื้อหาของข่าวต้องเที่ยงตรง คั่นฉบับข่าวควรพิมพ์ดีดเพื่อให้อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน ข่าวบางชิ้นมีการสัมภาษณ์ประกอบต้อง เตรียมคัดคือ เทป เรื่องที่จะออกอากาศไว้ให้พร้อม ตรวจสอบให้เรียบร้อยก่อนออกอากาศ เมื่อจบข่าวแล้วควรทบทวนหัวข้อข่าวอีกครั้ง

3. การเสนอข่าว ผู้อ่านข่าวจะต้องเตรียมตัวและฝึกซ้อมก่อนออกอากาศทุกครั้ง ควรทำเครื่องหมายวรรคตอนไว้ในต้นฉบับเพื่อไม่ให้ผู้อ่านผิดวรรคตอน ผู้อ่านต้องมีน้ำเสียงดีเพื่อดึงดูดความสนใจ อ่านได้ชัด คล่อง ชัดเจน เน้นและเปลี่ยนจังหวะ มีสมาธิในการอ่าน อ่านอย่างมั่นใจ ทำให้ผู้ฟังเกิดภาพพจน์

การเสนอข่าวชาวบ้าน ผู้อ่านต้องไม่อ่านเหมือนแสดงละครหรือดัดเสียง รวมทั้งไม่นำเรื่องที่เกิดขึ้นมาล้อเลียนจนกลายเป็นเรื่องตลกขบขัน การวิจารณ์ข่าว ผู้วิจารณ์ต้องมีใจยุติธรรม และชื่อสัปดาห์ต่อผู้ฟัง ไม่แสดงการถูกผู้ฟังหรือผู้ชม ไม่พูดเพื่อเจ้อ เหลวไหล

ข่าวที่เสนอทางวิทยุโทรทัศน์มักมีภาพหรือภาพยนตร์ประกอบ ผู้อ่านต้องมองผู้ชมทางบ้าน เมื่อกำลังจับภาพอยู่ บรรยายให้พอดีกับภาพยนตร์ประกอบ (ดิวงพร สุคนธ์พงศ์ เฝ้า 2521: 32-34),

รายการสารคดี มีแบบอย่างอยู่ 4 แบบคือ

1. มีผู้เสนอรายการมากกว่า 1 คนแล้วมีเสียงอื่นประกอบ (Multi - voice Feature)
2. มีเสียงประกอบจริง (Documentary Feature) เช่น การสัมภาษณ์ รายงานข่าวและเสียงประกอบ ฯลฯ มีผู้เสนอรายการเป็นผู้เชื่อมรายการ
3. ไม่มีผู้เล่า แต่เรื่องจะดำเนินไปเนื่องจากทำเสียงประกอบจริง ๆ มาตัดต่อลำดับเป็นเรื่อง (Actuality Feature)
4. เสนอเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นข้อเท็จจริงในแบบของละคร (Dramatised Feature)

หลักในการผลิตรายการสารคดี

1. เมื่อเลือกเรื่องได้แล้วต้องเลือกที่จะเสนอเรื่องนั้นในรูปแบบใด
2. ศึกษาค้นคว้าเรื่องที่จะเสนอเป็นอย่างดี
3. คิดว่าตอนใดต้องการสัมภาษณ์หรือรายงานหรือทำ เป็นบทความ
4. รวบรวมวัตถุดิบต่าง ๆ เช่นการบันทึกเสียง สัมภาษณ์ เสียงประกอบจริง ภาพนิ่งหรือภาพยนตร์

5. เขียนเค้าโครงเรื่องย่อ
6. นำวัตถุประสงค์ที่ได้มาตัดต่อ
7. เขียนบทลำดับเรื่องราว
8. กำหนดตัวผู้เสนอรายการ บันทึกเสียง
9. ซ้อมก่อนบันทึกเสียงและจับเวลาดูเพื่อกันข้อผิดพลาด

(ศิระพร สุคนธ์พงศ์ เฒ่า 2521: 42-43)

รายการละครโทรทัศน์

สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2516: 3) ได้ให้หลักเกณฑ์สำหรับละครโทรทัศน์ดังนี้

1. เลือกบทละคร
2. ท่างบประมาณ โดยแบ่งเป็น 2 งบ คือ งานบุคลากรและงานอุปกรณ์
3. ศึกษาบทละครอย่างละเอียด เช่น คำพูด ลักษณะตัวละคร การดำเนินเรื่อง ฉากจุดสุดยอดของเรื่อง เป็นต้น
4. ปรึกษาผู้ออกแบบ เช่น การแต่งกายของตัวละคร การแต่งหน้า เป็นต้น
5. วันและเวลาออกอากาศ ความยาวของเวลาที่จะฝึกซ้อม เตรียมตารางฝึกซ้อม

ซึ่งประกอบด้วย

- ก. ฉาก
- ข. เวลาและความนานของการฝึก
- ค. สถานที่ฝึก
- ง. ผู้แสดงและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

6. เลือกเจ้าหน้าที่ เช่น ผู้ช่วยผู้กำกับ ช่างกล้อง ผู้กำกับเวทีผู้ให้แสงเสื้อผ้า

และแต่งหน้า ฯลฯ

7. เลือกผู้แสดงให้เหมาะสมกับบท ทดลองอ่านบทต้องทำอย่างพิถีพิถัน
8. วางแผนงานและปรึกษา ควบคุมการฝึกซ้อม วางผังการแสดงและการเคลื่อนไหวของผู้แสดง วางผังมุกกล้อง ทั้งนี้ต้องทดลองวางแผนงานในแผ่นกระดาษเสียก่อนเพื่อสะดวกในการแก้ไข การวางผังงานการแสดงและกล้องต้องคำนึงถึงเรื่องคุณลักษณะของโทรทัศน์ การเล่นมุกกล้องได้มาก เลือกภาพให้ดีที่สุด

9. เลือกเพลงและดนตรี เพื่อช่วย เน้นอารมณ์และบรรยากาศ

ปัญญา สิริโรจน์ (2526: 133) ได้เสนอลำดับขั้นตอนการดำเนินงานการจัดรายการละครโทรทัศน์ไว้ดังนี้

1. ติดต่อขอเวลาจากสถานีโทรทัศน์ให้ เรียบร้อยว่าจะได้เวลาประมาณกี่นาที
2. เมื่อได้เวลาแล้วทางผู้จัดจะค้องหาบทประพันธ์ของนวนิยายที่มีชื่อ เสียงหรือ ประพันธ์ขึ้นมาเอง
3. เมื่อได้ชื่อเรื่องและบทประพันธ์มาแล้วจะค้องหาผู้ที่มีความชำนาญในการ เขียนบทโทรทัศน์ โดยจะต้องถ่ายทอดบทประพันธ์ออกมาให้เห็น เป็นภาพและสามารถ เลือก เนื้อหาที่สำคัญออกมาได้อย่างต่อ เนื่องและนำติดตาม
4. ติดต่อผู้กำกับการแสดง
5. เลือกนักแสดงอาจจะให้ผู้กำกับ เป็นผู้เลือก เพราะผู้กำกับการแสดงจะค้อง อ่านบทประพันธ์อย่างละเอียดและจะสามารถ เลือกผู้แสดงได้ตามบุคลิกของตัวละครได้ดี
6. แจกบทโทรทัศน์ให้ผู้แสดงทุกคนได้อ่านและท่องได้
7. ติดต่อกับสถานี เพื่อประสานงานกับฝ่ายศิลปกรรม เพื่อที่จะสร้างฉากความบทโทรทัศน์และติดต่อกับผู้กำกับรายการ เพื่อฝึกซ้อมและบันทึก เทปโทรทัศน์
8. นัดวันฝึกซ้อม เพื่อการแสดงที่ดีและการบันทึก เทปที่มีคุณภาพ
9. ผู้จัดจะค้องประสานงานกับผู้กำกับการแสดงเป็นอย่างดี
10. นัดวันบันทึก เทปโทรทัศน์โดยแจ้งให้ผู้ร่วมงานทุกฝ่ายทราบล่วงหน้า
11. ในวันบันทึก เทปผู้กำกับการแสดงจะค้องปรึกษากับผู้กำกับรายการตลอดเวลา เพื่อร่วมกันแก้ปัญหา
12. ในการบันทึก เทปโทรทัศน์ส่วนมากจะบันทึกทีละฉากแล้วนำมาตัดต่อภายหลัง การตัดต่อผู้กำกับการแสดง ผู้กำกับรายการและผู้จัดจะค้องทำงานร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง
13. นำเทปโทรทัศน์ที่ตัดต่อ เรียบร้อยแล้วออกอากาศ

รายการโทรทัศน์ประเภทอื่น ๆ ก็มีหลักเกณฑ์ในการจัดที่คล้ายคลึงกันจะแตกต่างกัน ในส่วนปลีกย่อยบางประการเท่านั้น

จากความรู้เกี่ยวกับการผลิตรายการบางรายการจะ เห็นได้ว่ารายการโทรทัศน์จะต้อง มีเรื่องของการเขียน การอ่าน การพูดเข้ามาเกี่ยวข้อง สิ่งเหล่านี้เป็นทักษะทางการใช้ภาษา ที่จะต้องได้รับการฝึกฝนมาอย่างถูกต้องและเหมาะสม

โทรทัศน์กับการศึกษา

จากการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ 3 ประการในรอบศตวรรษคือ การเปลี่ยนแปลงใน ด้านพลังงาน การขนส่งและการสื่อสาร มีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเรียน การสอนในด้านเทคนิคและกลวิธีในการจัดหาประสบการณ์ในทางที่ถูกให้แก่ผู้เรียน เพื่อช่วยให้ ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะคิดมากกว่าจำ เพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะมากกว่าการ แข่งขันกันในด้านความรู้ที่ใคร่เรียนมา การศึกษาที่ดีจะต้องสนองความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับการเตรียมพร้อม ความต้องการนอกห้องเรียนและประสบการณ์ของผู้เรียน

โทรทัศน์เป็น เครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนา เทคนิคและกลวิธีในการจัด ประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน โทรทัศน์ให้คุณค่าทางการศึกษาสูงกว่าที่ผู้เรียนจะได้รับจากการสอน แบบเก่าแต่เพียงอย่างเดียว

ค.ศ. 1960 มูลนิธิฟอร์ด (Ford Foundation) ได้ทำการวิจัยได้ผลที่เชื่อถือ ได้ว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากโทรทัศน์อย่างน้อยก็ เท่ากับการวัดผลจากแบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Tests) และการเรียนรู้ปกติในห้องเรียน และในปี ค.ศ. 1962 วิลเบอร์ ชรามม์ (Wilber Schramm) ซึ่งขณะนั้นเป็นผู้อำนวยการ Standford's Institute for Communication Research ได้กล่าวไว้พอสรุปได้ว่า จากการวัดผลด้วยข้อทดสอบมาตรฐาน วัดความก้าวหน้าของผู้เรียนในโรงเรียนทั่วทุกภาคในสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่น ๆ อีกหลาย ประเทศ ผลปรากฏว่าในร้อยละ 65 ของการเปรียบเทียบระหว่างการสอนด้วยโทรทัศน์กับการ สอนปกติในห้องเรียนไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากโทรทัศน์ได้ดี กว่าในห้องเรียนปกติร้อยละ 21 และเรียนได้น้อยกว่าร้อยละ 14 (นวลน้อย สีสวรรณมาศ 2526: 33-34)

บทบาทของวิทยุโทรทัศน์ต่อการศึกษา

อรรถพร เขียรถาวร (2524: 21-22) ได้กล่าวถึงบทบาทของโทรทัศน์ต่อการศึกษา ไว้ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. วิद्यุโทรทัศนัที่เหมาะสมที่จะใช้ประโยชน์ทางการศึกษาในสังคมที่กำลังพัฒนาอย่างสังคมไทยที่กำลังอยู่ในช่วง เวลาที่จะต้องปรับตัวและ เปลี่ยนแปลงสภาพสังคม เช่นนี้ย่อมมีความต้องการที่จะต้องขยายทัศนคติของมวลชนและ เพิ่มพูนทักษะของมวลชนในหลาย ๆ ด้าน โดยที่วิद्यุโทรทัศนั เป็นสื่อที่เข้าถึงมวลชนได้กว้างขวางมาก ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าวิद्यุโทรทัศนั มีอิทธิพลต่อการศึกษาทั้งในโรงเรียนและการศึกษาประชาชนด้วย

2. หลักในการพัฒนาที่สำคัญมีอยู่ประการหนึ่งว่าในสังคมหลังการพัฒนา นั้นจำเป็นต้องจะมีการระดมสรรพกำลังของประชาชาติ (National Mobilization) เพื่อกระตุ้นให้เกิดการยอมรับ การเสียสละและการปรับตนเองให้ เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ซึ่งเป็นผลของการเปลี่ยนแปลง วิद्यุโทรทัศนั เป็นสื่อซึ่งอาจกระตุ้นให้มวลชนตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ของสังคมได้อย่างดี

3. วิद्यุโทรทัศนั เป็นสื่อการแสวงหาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม สังคมไทยเป็นสังคมที่กำลังอยู่ในช่วงเวลาแห่งการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมเหล่านี้ทำให้ เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมสั่นคลอนไปหมด กล่าวอีกนัยหนึ่งคนไทยเราทุกวันนี้ไม่แน่ใจในความเป็น เอกลักษณ์ของความเป็นไทย อะไรคือ เอกลักษณ์ของชาติไทย อะไรคือวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมในที่นี้หมายถึงกรอบหรือแนวร่วมกันของพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม และไม่ได้หมายถึงสิ่งซึ่งเป็นมรดกตกทอดมาจากอดีต เสมอไปและวัฒนธรรมดังกล่าวนี้ไม่ใช่สภาวะหยุดนิ่ง (Static) แต่เป็นสภาวะเคลื่อนไหว (Dynamic) อยู่ตลอดเวลา เป็นการผสมกลมกลืนระหว่างสิ่งซึ่งสืบเนื่องมาจากอดีต สภาวะที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและความสืบเนื่องก้าวต่อไปในอนาคต

หากพิจารณาบทบาทของวิद्यุโทรทัศนัต่อการศึกษาแล้ว จะเห็นได้ว่าโทรทัศนัทำหน้าที่ได้อย่างดียิ่งด้วยคุณค่าพิเศษหลายประการคือ

1. โทรทัศนั มีคุณสมบัติของโสคทัศนศึกษาอย่างครบถ้วน
2. โทรทัศนั สามารถนำเอาอุปกรณ์การศึกษาอื่น ๆ เช่น ของจริง รูปภาพ ภาพยนตร์ และอื่น ๆ เข้ามาใช้เป็นสื่อประสม สามารถสร้างประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งการใช้อุปกรณ์หลายอย่างร่วมกัน เช่นนี้ย่อมทำให้ผู้เรียน เข้าใจดียิ่งขึ้น
3. โทรทัศนั เป็นเครื่องมือที่สามารถ เอาชนะอุปสรรคของการเรียนรู้ได้หลายประการ เพราะสามารถที่จะเสนอแนวความคิดต่าง ๆ สร้างทัศนคติ ให้ข่าวสารที่สำคัญ โดยไม่จำเป็นต้อง

ผู้รับจะต้องมีความสามารถทางภาษาสูงหรือต้องมีประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ ด้วย

4. โทรทัศน์สามารถช่วยถ่ายทอดประสบการณ์จากครูที่เก่ง ๆ หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะไปยังผู้รับ เป็นจำนวนมาก

5. โทรทัศน์สามารถให้ประสบการณ์แก่ผู้รับได้มาก สามารถให้ความรู้ได้อย่างกว้างขวางทั้งในด้านการดำรงชีวิตและความรู้ในด้านวิชาชีพ

ในฐานะที่เป็นสื่อการสอนและการศึกษานั้น โทรทัศน์นับว่าเป็นสื่อที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้โดยสมบูรณ์/ วิจิตร ภักดิ์ศรี (2523: 74-75) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ที่สมบูรณ์จะต้องมีประเภทของการเรียนปนกันอยู่อย่างน้อย 3 ประเภทคือ

1. ความรู้ หมายถึง ความรู้ในรายละเอียดของข้อเท็จจริง ความรู้ในกระบวนการ หลักการในด้านนี้โทรทัศน์ทำได้ดีมาก เพราะสามารถเสนอภาพนิ่งอันมีรายละเอียดให้พิจารณาได้ เสนอการเคลื่อนไหวอันเน้นให้ความรู้ในกระบวนการ สามารถนำเอาตัวอย่าง ประจักษ์พยานต่าง ๆ เข้ามาให้ผู้เรียนได้มองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ อันจะสามารถสรุปให้เป็นกฎเกณฑ์หรือหลักการได้ สามารถทำให้นำความรู้หรือหลักการต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ทำที่ทัศนคติ โทรทัศน์มีทั้งเสียงและภาพสามารถนำสภาพที่เป็นจริงเข้ามาให้ผู้เรียนเห็นได้และสามารถกระตุ้นอารมณ์ได้ดี การมีอารมณ์ร่วมเป็นจุดที่สำคัญในการก่อให้เกิดทัศนคติ ความซาบซึ้งและค่านิยมนับว่าเป็นพลังแรงให้แก่พฤติกรรมของมนุษย์

3. ทักษะ เมื่อมีความรู้ มีทัศนคติแล้ว การที่จะนำไปปฏิบัติให้ได้ดี จะต้องมีความสามารถที่จะทำได้โดยคล่องแคล่ว นั่นคือต้องมีทักษะนั่นเอง โทรทัศน์สอนทักษะได้ดี เพราะสามารถเสนอขั้นตอนต่าง ๆ ให้คนปฏิบัติตามได้หรือเข้าใจได้ สามารถสาธิตขั้นต่าง ๆ ให้ผู้ดูเห็นได้ชัดเจน สามารถช่วยให้เห็นส่วนที่ต้องการให้เห็น สามารถทำให้การเคลื่อนไหวที่เร็วช้าลงได้

การที่จะใช้โทรทัศน์ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาของนักเรียนนั้น จะต้องระลึกละเอียดว่าโทรทัศน์มี 2 แบบคือ โทรทัศน์เพื่อการค้าและโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ซึ่งทั้ง 2 แบบต่างก็มีคุณค่าทางการศึกษาด้วยกัน ด้วยเหตุนี้ถ้าครูต้องการจะใช้โทรทัศน์การศึกษาให้เป็นประโยชน์ต่อการสอนจริง ๆ แล้วก็ต้องเริ่มด้วยการใช้โทรทัศน์เพื่อการค้า เป็นเครื่องนำทาง เพราะเด็กดูโทรทัศน์แบบนี้ที่บ้านอยู่แล้ว

สมพงษ์ ศิริเจริญ และคณะ (2506: 218) ได้เสนอแนะวิธีการใช้โทรทัศน์ เพื่อการค้าเป็นเครื่องนำทางไว้ว่า

1. ครูควรจะศึกษานักเรียนทั้งหมดเกี่ยวกับกำรชมรายการโทรทัศน์ พยายาม วิเคราะห์ลักษณะนิสัยในการชม ได้แก่ วิเคราะห์ว่านักเรียนชอบสิ่งที่ได้ชมหรือไม่ เพราะอะไร เมื่อพลาคโอกาสที่จะได้ชมรายการที่ผู้อื่นว่าดี เขารู้สึกอย่างไร นักเรียนสนใจหนังสือที่บาง รายการใช้เป็นโครงเรื่องหรือไม่ ถ้าได้อ่านแล้วชอบหนังสือหรือรายการโทรทัศน์ ตลอดจน ศึกษาว่ามีความคาดของนักเรียนชอบชมรายการโทรทัศน์ประเภทใด
2. ช่วยสร้างหลักเกณฑ์ในการเลือกรายการโทรทัศน์ที่ดี ซึ่งต้องค้อยทำไปทีละขั้น ส่งเสริมให้รู้จักดูโทรทัศน์ด้วยความคิดและอภิปรายรายการโทรทัศน์ซึ่งมีคุณภาพต่าง ๆ กัน
3. ทำความรู้จักกับเจ้าหน้าที่สถานีโทรทัศน์ประจำท้องถิ่น เช่น หัวหน้าสถานี ผู้จัดรายการและคนอื่น ๆ

โทรทัศน์กับการเรียนภาษาไทย

โทรทัศน์มีอิทธิพลทางการใช้ภาษาไทยของนักเรียนทั้งในส่วนที่เป็นผลดีและเป็นผลเสีย จะมีอิทธิพลทางใดมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของผู้จัดรายการและผู้มีส่วนร่วมในรายการนั้น ในวงการสื่อมวลชนมีข้อบกพร่องในการใช้ภาษาอยู่มาก คณะอนุกรรมการเผยแพร่เอกลักษณ์ของไทย (2525: 75-76) ได้ประมวลข้อบกพร่องในการใช้ภาษาไทยของสื่อมวลชนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งเป็นเรื่องหลักเกณฑ์ การสื่อความหมาย มารยาทและคุณธรรมไว้ดังนี้

1. เขียนตัวสะกด การันต์ วรรณยุกต์ผิด
2. แบ่งวรรคตอนไม่ถูกต้อง
3. เรียงคำไม่ถูกต้อง
4. ใช้ภาษาพูดในภาษาเขียนโดยไม่จำเป็น
5. ใช้ภาษาไทยอย่างไม่ระมัดระวัง
6. ใช้คำและสำนวนไม่ตรงความหมายหรือผิดความหมาย
7. ใช้คำหรือสำนวนที่ให้ความหมายสองแง่สองง่าม

8. จงใจใช้คำพวนที่มีความหมายหยาบโลน
9. บัญญัติคำและสำนวนใหม่โดยไม่มีหลักเกณฑ์ทำให้เกิดความสับสน
10. ใช้คำและสำนวนภาษาต่างประเทศทั้ง ๆ ที่มีภาษาไทยใช้
11. ใช้ศัพท์บัญญัติทางวิชาการ คำภาษาอื่นโดยไม่อธิบายความหมาย
12. คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ คำหรือเรื่องที่อยู่เฉพาะกลุ่ม ฯลฯ โดยไม่คำนึงถึง

ความเข้าใจของผู้รับสาร

13. ไม่ใช้ลักษณะนามหรือใช้ลักษณะนามไม่ถูกต้อง
14. ใช้ถ้อยคำรวบรัดตัดความเกินไปจนไม่เข้าใจหรือเข้าใจผิด
15. เขียนเนื้อหาไม่ตรงหัวข้อเรื่อง
16. เขียนเนื้อหาไม่กระชับ
17. ใช้คำคำหยาบคายและคำที่ไม่เหมาะสม
18. สื่อความหมายไม่ได้หรือสื่อความหมายได้แต่เป็นพิษเป็นภัย
19. ตั้งสมญานามโดยไม่คำนึงถึงความเสียหายของบุคคล
20. หนังสือการ์ตูนและหนังสืออ่านสำหรับเด็ก มีถ้อยคำและเนื้อความชักจูงไปในทาง

เสื่อมเสีย

21. ออกเสียงไม่ถูกต้อง ไม่ชัดเจนในเรื่องควบกล้ำ ตัว ร ล และเสียงวรรณยุกต์

การใช้ภาษาของรายการโทรทัศน์โดยเฉพาะรายการข่าวต้องใช้ภาษาให้คนกลุ่มใหญ่เข้าใจ ภาษาข่าวโทรทัศน์จึงควรใช้ภาษาระดับทางการ การใช้ถ้อยคำตรงไปตรงมามุ่งเข้าสู่จุดประสงค์ที่ต้องการโดยเร็ว (ประชัน วัลลิโก 2514: 51)

การที่รายการโทรทัศน์บางรายการ เช่น รายการข่าว ต้องผลิตรายการอย่างเร่งรีบเพื่อให้ทันเวลาในแต่ละวัน การเขียนข่าวต้องทำอย่างรีบด่วนภาษาที่ใช้จึงบกพร่องได้ง่าย ระบุปะนีย นาคทรพรพ (2514: 6) ให้ความเห็นว่า

สิ่งใดที่ต้องทำด้วยความรีบเร่งอยู่ตลอดเวลา สิ่งนั้นก็ย่อมมีความบกพร่องได้ง่าย สำนวนภาษาจึงมีที่บกพร่องอยู่บ้าง ถ้าผู้เขียนข่าวหรือผู้อ่านข่าวทางโทรทัศน์เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาที่ดี มีความหมายแน่ชัดทำให้คนทั่วไปเข้าใจเนื้อความนั้นได้ การใช้ภาษาก็จะประสบผลสำเร็จ

ชำนาญ รอดเหตุภัย (2522: 129) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ภาษาและให้ข้อเสนอแนะการใช้ภาษาในการเสนอข่าวของสื่อมวลชนไว้ดังนี้

1. พยายามใช้คำและประโยคให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย
2. หลีกเลี่ยงการใช้คำคำหยาบทุกประเภท
3. หลีกเลี่ยงการใช้คำสองแง่สองมุม (Ambiguous) ที่สื่อเจตนาไปในทางลามก

อนาจารหรือหยาบคาย

4. หลีกเลี่ยงการใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศโดยไม่จำเป็น
5. ต้องไม่ใช้คำที่เป็นความคิดเห็นส่วนตัวลงไปในช่วง เช่น ใช้คำว่า คำรวจมัดขม หรือ ส.ส.งี่เง่า เป็นต้น
6. หลีกเลี่ยงการใช้อักษรย่อ นอกจากคำย่อที่รู้จักแพร่หลายกันทั่วไปอยู่แล้ว
7. ไม่ใช่ภาษาโลดโผนเกินความเป็นจริง
8. ไม่ตั้งสมญาให้บุคคลอื่นด้วยถ้อยคำที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย
9. ต้องไม่ทำให้ศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติเสื่อมทรามลง
10. พยายามใช้คำประหยัด ตรงไปตรงมาและก่อให้เกิดความเข้าใจง่ายที่สุด
11. ใช้ภาษาทางการหรือกึ่งทางการ ไม่ควรใช้ภาษาสนทนาหรือภาษาถิ่นเอง

ความบกพร่องของการใช้ภาษาไทยในรายการโทรทัศน์มิใช่เป็นสิ่งที่ จะเกิดอยู่กับรายการเท่านั้นแต่ความบกพร่องนี้จะส่งผลไปยังผู้ชม โดยเฉพาะเยาวชนซึ่งกำลัง เป็นวัยที่ซอมเลียนแบบ เมื่อเห็นลักษณะที่ผิดพลาด บกพร่องบ่อย ๆ เขาก็อาจจะจำไปใช้ด้วยความเคยชิน ดังนั้นผู้รับผิดชอบรายการโทรทัศน์ทุกรายการจึงควรจะได้มีความรับผิดชอบให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การใช้โทรทัศน์เพื่อการเรียนภาษาไทย

วิทยุโทรทัศน์จัด เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนภาษาไทยมาก โดยเฉพาะในด้านการใช้ภาษา ลักษณะการใช้ภาษาของวิทยุโทรทัศน์มีลักษณะ เฉพาะตามธรรมชาติของสื่อ และวัตถุประสงค์เพื่อการเรียกร้องความสนใจให้แพร่กระจายไปสู่มวลชนอย่างรวดเร็ว การใช้ภาษาจึงไม่เป็นไปตามระเบียบของภาษามาตรฐาน ในเรื่องการเรียงคำ การเข้าประโยค

การใช้ศัพท์สำนวน ถ้านักเรียนรับการใช้ภาษาจากวิทยุโทรทัศน์ซึ่งมีบทบาทต่อชีวิตประจำวันมากพอที่จะมีอิทธิพลเหนือนักเรียนได้ นำมาลอกเลียนแบบก็ย่อมยากต่อการที่จะสอนภาษามาตรฐานในชั้นเรียนให้นักเรียนรับและนำไปใช้อย่างจริงจัง การแก้ปัญหาเหล่านี้ทำได้โดยครูควรศึกษาลักษณะภาษาสื่อสารมวลชนให้เข้าใจและผู้ดำเนินงานใช้ภาษาสื่อสารมวลชนก็ควรตระหนักถึงลักษณะภาษาในแง่วัฒนธรรมของชาติ ควรจัดฝึกอบรมการเขียนบทความ สารคดี การเขียนข่าว การอ่านข่าว ฯลฯ

โดยเหตุที่วิทยุโทรทัศน์ เป็นสิ่งมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้ชม ผู้ฟัง ครูภาษาไทย จึงควรจะได้ถือโอกาสนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ชนิดนี้มาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทยซึ่งเป็นประโยชน์หลายประการคือ

1. เป็นแหล่งวิทยาการที่ไม่รู้จักหมด
2. ใช้สอนทักษะทั้งสี่ได้ครบถ้วน
3. เป็นอุปกรณ์ในการวิเคราะห์เรื่องราวและถ้อยคำต่าง ๆ
4. เป็นตัวอย่างในความบกพร่องของการใช้ภาษาทั้งทางตรงและทางอ้อม
5. เป็นอุปกรณ์สอนเรื่องระดับภาษา ศิลปะการใช้ภาษาและการวิจารณ์
6. เป็นแบบในการสอนเขียน

ประภาศรี สีหอำไพ (2524: 294) ได้เสนอความมุ่งหมายของการนำภาษาสื่อสารมวลชนเข้ามาใช้ในการสอนภาษาไทยไว้ว่า

1. เพื่อศึกษาศิลปะการเขียนชนิดหนึ่งคือ ภาษาสื่อสารมวลชนนำไปเปรียบเทียบกับภาษาเขียนในชั้นเรียนซึ่งถือว่าเป็นหลักภาษาหรือเป็นภาษามาตรฐาน กล่าวคือเป็นภาษาที่ใช้ถ้อยคำสุภาพถูกต้องตามเกณฑ์การใช้ภาษาที่กำหนดไว้ในพจนานุกรมของราชบัณฑิตยสถาน และคำราชาภาษาของปราชญ์ทางภาษาไทยตามที่นำมาสอนในชั้นเรียน
2. เพื่อนำไปเป็นอุปกรณ์ในการอ่านและการเขียน วิจารณ์ประเมินค่า ผูกทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน เช่นการอ่านข่าว การใช้ภาษาในการเขียนบทความ ตัวสะกดการ์ตูน เป็นต้น
3. เพื่อเป็นวัตถุดิบหรือข้อมูลในการศึกษาสังคม ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ นำสารที่เป็นประโยชน์มาประกอบความรู้ในการพูดและการเขียนต่อไป

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์ทรัพย์ (2523: 231-234) ได้เสนอแนะวิธีการนำเอาสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย พอสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนสนใจเกี่ยวกับข่าวสารทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและการศึกษาจึงควรให้นักเรียนสำรวจรายการข่าวทางโทรทัศน์แล้วนัดหมายให้ฟังข่าวในเวลาเดียวกันและให้ย่อข่าวมาส่ง
2. ให้นักเรียนสรุปข่าวภายในประเทศ ต่างประเทศ ข่าวการเมือง ข่าวกีฬาหรือข่าวบันเทิงในรอบสัปดาห์จากโทรทัศน์แล้วเขียนเป็นรายงานข่าวส่ง ครูตรวจแล้วก็ตีพิมพ์ข่าวย่อให้นักเรียนอื่นได้ทราบ
3. ให้ดูรายการสารคดีจากโทรทัศน์แล้วให้เขียนแสดงความคิดเห็นว่านักเรียนได้รับข้อคิดและสารประโยชน์อะไรจากรายการนั้นบ้าง วิธีการเสนอสารคดีเหมาะสมเพียงใด
4. ฝึกวิเคราะห์ภาษาที่ใช้ในการโฆษณาทางวิทยุโทรทัศน์ ทั้งนี้ให้นักเรียนช่วยกันรวบรวมมา
5. นัดหมายให้นักเรียนชมรายการบันเทิง เช่น ละครโทรทัศน์ หรือลิเกแล้วเก็บราชาศัพท์ที่ใช้และนำมาเปรียบเทียบกับหลักการใช้ราชาศัพท์ที่ถูกต้องว่าถูกต้องหรือคลาดเคลื่อนประการใด
6. นัดกันกับนักเรียนให้ดูรายการภาคความรู้และส่งเสริมเอกลักษณ์ของไทย เช่น รายการอยู่อย่างไทย แล้วบันทึกข้อความสำคัญมาอภิปรายในชั้น
7. ให้นักเรียนช่วยกันเก็บถ้อยคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในรายการโทรทัศน์ แล้วตั้งชื่อภาษาไทยให้ถูกต้อง
8. วิจารณ์ภาษาที่ใช้ในการพากย์ภาพยนตร์ร่วมกัน
9. สังเกตภาษาที่ดาวดลกใช้ในรายการต่าง ๆ แล้ววิจารณ์ในแง่สร้างสรรค์ว่าควรจะใช้ภาษาเช่นไรจึงจะเหมาะสมและถูกต้อง
10. รวบรวมชื่อภาพยนตร์ไทยที่ไม่เอื้อต่อคุณธรรมของส่วนรวม
11. ให้นักเรียนดูภาพยนตร์จากโทรทัศน์ แล้ววิจารณ์การดำเนินเรื่องว่าให้คุณค่าสาระใดแก่สังคมบ้าง นักเรียนอาจสมมุติตนเองเป็นผู้ประเมิน ตรวจภาพยนตร์และวิพากษ์วิจารณ์รายการภาพยนตร์นั้น ๆ และควรมอบหมายให้นักเรียนชมภาพยนตร์ที่สร้างเสริมคุณธรรมหรือสอนใจ

12. บันทึกเสียงจากการโฆษณาต่าง ๆ จากวิทยุโทรทัศน์ การใช้เสียงและภาพประกอบแล้ววิจารณ์การโฆษณา จากนั้นก็สรุปหลักการโฆษณาที่ดี วิธีการโฆษณาที่เหมาะสม อาจให้นักเรียนฝึกพูดจูงใจด้วยการโฆษณาสินค้าต่าง ๆ หรือชักชวนให้เพื่อนกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

13. ฝึกเขียนโฆษณาหรือฝึกทำสไลด์โฆษณา ใช้ถ้อยคำ ภาพและเสียงที่เหมาะสม

14. ฝึกให้นักเรียนเป็นพิธีกรในการสนทนา ผู้ดำเนินการอภิปรายในรายการวิทยุโทรทัศน์

15. ฝึกให้นักเรียนจัดบทโทรทัศน์ง่าย ๆ อาจเป็นรายการเพลง รายการเกมสำหรับเด็กหรือความรู้สำหรับเด็ก

16. ให้นักเรียนฟังเพลงและท่วงทำนองการร้องเพลงจากวิทยุโทรทัศน์และสังเกตการใช้ภาษาในเนื้อเพลง ความชัดเจนในการออกเสียงควบกล้ำ ตัว ร ล ในการร้องแล้วนำมาอภิปราย วิจารณ์กัน

17. ชมรายการพูดแบบปลุกใจ เราใจ ให้นักเรียนสังเกตลีลาในการพูด การจูงใจ แล้ววิเคราะห์ลักษณะการพูดแบบจูงใจว่ามีสาระเช่นไร ผู้พูดมีวิธีจูงใจอย่างไรบ้าง มีส่วนดีและบกพร่องอย่างไร

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนภาษาไทย

ศริจรุง ตัณฑกุล (2509: 62-64) ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาการใช้ภาษาสแลงของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนราษฎร์ในจังหวัดพระนคร" เพื่อศึกษาเกี่ยวกับภาษาสแลงซึ่งแพร่หลายในหมู่นักเรียน อะไรมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาสแลงตลอดจนทัศนคติของนักเรียนต่อการใช้ภาษาสแลง โดยการสังเกตการใช้ภาษาสแลงของนักเรียนโรงเรียนราษฎร์ 6 แห่ง เป็นโรงเรียนชาย 3 แห่ง โรงเรียนหญิง 3 แห่ง เป็นจำนวน 600 คน ผลปรากฏว่านักเรียนชายใช้คำสแลงมากกว่าและบ่อยครั้งกว่านักเรียนหญิง คำสแลงนักเรียนนำมาจากเพื่อนมากที่สุด รองลงมาคือสื่อมวลชน

จันทร์นวล พรหมมาส (2511: 35-37) ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนกวิทยาศาสตร์กับแผนกศิลปะ" โดยใช้

แบบสอบถามกับตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนกวิทยาศาสตร์และ
แผนกศิลปะ จำนวน 1000 คน จากโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนคร ผลการวิจัยสรุปว่า
นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์มีทักษะในการใช้ภาษาดีกว่านักเรียนแผนกศิลปะทั้งในด้านหลักภาษา
การสะกด การวางรูปสระ วรรณยุกต์ การันต์ การเว้นวรรคตอน การย่อหน้าตลอดจนส่วน
การเขียนภาษาไทย มีข้อเสนอแนะข้อหนึ่งว่าควรปรับปรุงภาษาที่สื่อมวลชนใช้ เพราะเป็น
แหล่งสำคัญในการแพร่ภาษามืด ๆ ไปสู่ประชาชน สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของ
นักเรียนมาก ฉะนั้นควรจะมีการแนะนำหรือควบคุมการใช้ภาษาของสื่อมวลชนต่าง ๆ ให้ถูกต้อง
น่าฟัง น่าอ่านกว่าที่เป็นอยู่นี้ เพื่อช่วยแก้ปัญหาการแพร่ภาษามืด ๆ ใหล่น้อยลง

สุนันทา ไสร์จจ (2511: 86-91) ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาความสามารถทาง
การเขียนสะกดการันต์และการศึกษาหามูลเหตุแห่งการเขียนสะกดการันต์ผิดของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพระนคร" เพื่อศึกษาสมรรถภาพการเขียนสะกดการันต์และหา
มูลเหตุแห่งการเขียนสะกดการันต์ผิดของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียน
รัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในจังหวัดพระนคร โดยใช้แบบทดสอบการเขียนสะกดการันต์แบบปรนัย
เลือกตอบ 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบทดสอบประเภท 5 ตัวเลือก 80 ข้อ ชุดที่ 2 เป็นประเภท
เลือกตอบ 3 ตัวเลือก 80 ข้อ ไปทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาลและ
โรงเรียนราษฎร์ในจังหวัดพระนคร จำนวน 14 แห่ง นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่ามัธยิม เลขคณิต
ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนเขียนสะกดการันต์ผิดเพราะมีประสบการณ์
มาผิด สื่อมวลชนให้ตัวอย่างผิด ๆ แก่นักเรียน

สภาพแวดล้อมมีส่วนในการส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนได้ดังที่ อารี ยังสกุล
(2514: 58-68) ได้วิจัยเรื่อง "อิทธิพลของสภาพแวดล้อมบางประการที่อาจส่งผลต่อความ
สามารถในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2513 ของโรงเรียน
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดพระนคร" เพื่อศึกษาว่าสภาพแวดล้อม
บางประการที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อความสามารถในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่จบ
ประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2513 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
และจังหวัดพระนครหรือไม่ เพียงใด ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือคะแนนจากแบบทดสอบ

ความสามารถในการฟัง การอ่านและการเขียนของนักเรียนจำนวน 550 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที ผลการวิจัยพบว่า โอกาสที่นักเรียนได้อ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุและดูโทรทัศน์เป็นเหตุให้นักเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความสามารถในการเขียนดีกว่านักเรียนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การโฆษณากำลังมีบทบาท มีอิทธิพลต่อเยาวชนอย่างมากโดยเฉพาะในเรื่องของการใช้ภาษา สุรีย์ประภา ครัยเวช (2522: 88-91) ได้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการโฆษณา" เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการโฆษณาและเหตุผลของการเลือกภาษาโฆษณาแต่ละประโยค โดยใช้แบบสอบถาม 1 ชุดกับนักเรียนชายและหญิงจำนวน 620 คน จากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในเขตกรุงเทพมหานคร นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน เลขคณิต ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที ผลการวิจัยสรุปว่า นักเรียนมีความเห็นว่ารายการโฆษณามีอิทธิพลต่อนักเรียนในด้านทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษาโฆษณาและภาษาโฆษณามีลักษณะเหมาะที่จะใช้เป็นภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน มักใช้คำพูดหรือข้อความที่เกินจริงและมีการสร้างสำนวนที่ผิดจากแบบแผนเดิม ภาษาโฆษณาที่เหมาะสมนั้นนักเรียนให้เหตุผลว่าเพราะใช้คำคล้องจองดีมากที่สุด รองลงมาคือใช้ถ้อยคำที่มีความหมายดีและใช้ถ้อยคำสำนวนที่ดึงดูดความสนใจ ส่วนที่ให้เหตุผลว่าภาษาโฆษณาไม่เหมาะสมเพราะใช้คำพูดหรือข้อความที่เกินจริงมากที่สุด รองลงมาคือใช้ภาษาที่ฟังแล้วไม่เข้าใจความหมาย ใช้คำกำกวมคลุมเครือ และใช้คำหรือสำนวนผิดหลักภาษาไทย

สรุปจากการวิจัยต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่าการเรียนภาษาไทยของนักเรียนนั้น จะมีสื่อมวลชนเข้ามามีบทบาทอยู่มาก หากสื่อมวลชนมีความรับผิดชอบสูงในเรื่องของความถูกต้องของเนื้อหา ก็จะเป็นผลดีแก่การเรียนภาษาไทยเป็นอย่างดีและในขณะเดียวกันหากครูผู้สอนภาษาไทยให้ความสนใจเกี่ยวกับสารที่มากับสื่อมวลชนและได้ชี้แนะสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมแก่นักเรียนแล้วก็จะเกิดผลดียิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวกับรายการโทรทัศน์

ศิริรัตน์ เจริญศักดิ์ (2513: 167-178) ได้วิจัยเรื่อง "ความสนใจรายการโทรทัศน์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย" เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่อรายการโทรทัศน์ที่จัดอยู่ตามสถานีต่าง ๆ ในจังหวัดพระนครโดยออกแบบสอบถามไปยังนักเรียนชายและหญิงจากโรงเรียนในจังหวัดพระนครและธนบุรี เป็นโรงเรียนรัฐบาล 24 แห่ง โรงเรียนราษฎร์ 6 แห่ง นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ นักเรียนชายหญิงสนใจชมรายการโทรทัศน์ทุกวันที่บ้านของตนเอง รายการโทรทัศน์ที่นักเรียนสนใจ เป็นประเภทความรู้ ดนตรี ภาพยนตร์บันเทิง นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าคุณภาพของรายการต่าง ๆ ดีพอสมควร ให้ประโยชน์ทางด้านการดำรงชีวิตมากกว่าด้านการศึกษาและนักเรียนรู้สึกว่าการจัดอยู่มีอิทธิพลต่อนักเรียนในด้านการปรับปรุงการพูด

ปัจจุบันได้มีการนำโทรทัศน์มาใช้ในการศึกษาอย่างแพร่หลาย แต่โปรแกรมการศึกษาทางโทรทัศน์ยังไม่ได้ได้รับความสนใจเท่าที่ควร บังอร ทิรพัฒน์ (2515: 80-83) ได้วิจัยเรื่อง "ความนิยมของวัยรุ่นต่อโปรแกรมการศึกษาทางโทรทัศน์" วัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความนิยมของวัยรุ่นที่มีต่อรายการการศึกษาของสถานีโทรทัศน์ต่างในกรุงเทพมหานคร โดยส่งแบบสอบถามจำนวน 970 ชุด ไปยังนักเรียนจากโรงเรียนที่สุ่มไว้ 25 แห่งในกรุงเทพมหานคร นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่าเด็กวัยรุ่นมีความนิยมชมโปรแกรมการศึกษาทางโทรทัศน์น้อย รายการที่วัยรุ่นเห็นว่ามีความน่าสนใจมากที่สุดคือรายการข่าวและสารคดี รูปแบบของรายการที่วัยรุ่นชอบมากที่สุดคือการจัดรายการแบบการตอบปัญหาและเกมต่าง ๆ

สายสุพรรณ สุพรรณพรรค (2516: 32-35) ได้สำรวจความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนพณิชยการเชตุพนต่อรายการโทรทัศน์ ปีการศึกษา 2516 เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ในประเทศไทย โดยพิจารณาว่านักเรียนสนใจรายการใด เฉลี่ยแล้วชมรายการโทรทัศน์วันละกี่ชั่วโมง ศึกษาประโยชน์และโทษของโทรทัศน์ที่มีต่อเด็ก ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนในกรุงเทพมหานครที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

5 และ 6 ของโรงเรียนพิชชการเซดพอน โดยวิธีแจกแบบสอบถาม: จำนวน 200 ชุด ผลการสำรวจพบว่า รายการที่นักเรียนชอบดูมากที่สุดแก่รายการภาพยนตร์ ส่วนรายการที่ได้รับความสนใจน้อยได้แก่รายการเกี่ยวกับภาษา วรรณคดีและรายการโฆษณาสินค้าและได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ครูควรสอนให้นักเรียนสังเกตคำพูดที่เป็นภาษิตคำพังเพยที่ได้รับจากโทรทัศน์เพื่อนำมาอภิปราย ให้อรรถาธิบายการพูดของโฆษก ข้อความที่โฆษณา บทละครและภาพยนตร์ต่าง ๆ สถานีโทรทัศน์ควรลดชั้น เรื่องการใช้ภาษาให้ถูกต้องโดยเฉพาะในการพากย์ภาพยนตร์และการโฆษณาสินค้า เพราะการที่เด็กได้ยินภาษาส่วนที่ไม่ถูกต้องเสมอ ๆ อาจทำให้เกิดความเคยชินและนำไปใช้จนคิดเป็นนิสัย

รายการโทรทัศน์การศึกษาไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควร เพราะลักษณะการจัดเป็นวิชาการเกินไป ควรจะได้จัดควบคู่ไปกับความบันเทิงดังที่ อนันต์ธนา อังกินันท์ (2517: 137-143) ได้วิจัยเรื่อง "โทรทัศน์การศึกษาแบบบันเทิง" เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การจัดรายการโทรทัศน์การศึกษาที่ให้ความรู้แบบการศึกษาโดยตรงและโดยทางอ้อม โดยสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ประกอบด้วยกลุ่มนิสิตนักศึกษา และประชาชนทั่วไป เป็นกลุ่มผู้รับข่าวสาร กลุ่มที่สองได้แก่ผู้ส่งทางค่านายสถานีโทรทัศน์ประกอบด้วยผู้จัดการ ผู้อำนวยการ และฝ่ายรายการ กลุ่มที่สามได้แก่กลุ่มผู้อุปถัมภ์รายการ กลุ่มที่สี่ได้แก่กลุ่มสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า โทรทัศน์ศึกษาในปัจจุบันไม่เป็นที่นิยม เนื่องจากมีลักษณะทางวิชาการและช่วงเวลาในการจัดอยู่ในระยะเวลาที่คนส่วนมากยังไม่กลับบ้าน ผู้อุปถัมภ์รายการไม่อยากจัดรายการประเภทนี้ รายการควรปรับปรุงให้เป็นรายการแทรกความรู้ในการจัดทางด้านบันเทิง

การจัดรายการโทรทัศน์นั้นมีสิ่งที่จะต้องคำนึงคือความเหมาะสมสำหรับวัยของผู้ชม สมพงษ์ แดงดาต (2518: 63-70) ได้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้ปกครองในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก" เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้ปกครองที่มีอาชีพเป็นครูในกรุงเทพมหานคร นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าผู้ปกครองมีความเห็นว่าควรจัดรายการให้มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่จะต้องพบในชีวิตประจำวันและมีความเห็นว่าโทรทัศน์ทำให้เด็กรู้จักแสดงความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์และทำให้เรียนดีขึ้น

ในด้านอิทธิพลของโทรทัศน์ได้มีผู้ทำวิจัยไว้คือ ภัทรภริ ประยูรเกียรติ (2519: 102-107) ได้วิจัยเรื่อง "อิทธิพลของรายการโทรทัศน์ภาคหัวค่ำต่อการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร" เพื่อสำรวจความสนใจและความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อรายการโทรทัศน์และการอ่านหนังสือรวมทั้งลักษณะการชมรายการโทรทัศน์และการอ่านหนังสือโดยพิจารณาอิทธิพลของรายการโทรทัศน์ที่มีต่อการอ่านหนังสือของนักเรียนและสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการอ่านของนักเรียนด้วยโดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนชายหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2518 ทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานครจำนวน 900 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชอบรายการโทรทัศน์ประเภทให้ความรู้ความคิด รายการบันเทิงที่นักเรียนชอบมากคือภาพยนตร์ตะวันตก ภาพยนตร์การ์ตูน เพลงหรือดนตรีสากล สำหรับอิทธิพลของรายการโทรทัศน์ที่มีต่อการอ่านของนักเรียนนั้น นักเรียนมีความเห็นว่า รายการคอมพิวเตอร์ ข่าว สารคดี และรายการบันเทิงมีส่วนทำให้อ่านหนังสือเพิ่มขึ้น การโฆษณามากเกินไปทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายรายการโทรทัศน์

การปรับปรุงรายการโทรทัศน์ให้ดีขึ้น ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ชมนั้นควรจะได้มีการประเมินคุณภาพของรายการดังที่ จิตรชัย ยังพลขันธ์ (2519: 82-85) ได้วิจัยเรื่อง "รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาในกรุงเทพมหานคร" เพื่อสำรวจรูปแบบของรายการที่มีคุณภาพและความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจ ความรู้และประโยชน์ที่ได้รับจากรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ประชาชน จำนวน 550 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของรายการโทรทัศน์การศึกษาควรจัดในรูปแบบละคร ภาพยนตร์และควรมีสาธิตประกอบอธิบาย กลุ่มประชากรมีความเห็นว่ารายการภาษาและวรรณคดีทำให้รู้และเข้าใจเรื่องภาษาขึ้นมากที่สุด

โทรทัศน์จัดเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีบทบาทต่อการศึกษาอย่างมาก ศิวะพร สุคนธ์หงส์เผ่า (2520: 90-93) ได้วิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์บทบาทของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลต่อการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร" เพื่อศึกษาว่านักเรียนมีความสนใจต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทต่าง ๆ เพียงใด การใช้ภาษาไทยของสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะนำผลดีหรือผลเสียมาสู่นักเรียนตลอดจนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จะมีบทบาทในการช่วยส่งเสริมทักษะการใช้ภาษา

ของนักเรียนอย่างไรบ้าง โดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนชาย 240 คน นักเรียนหญิง 270 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. สื่ออิเล็กทรอนิกส์นำทั้งผลดีและผลเสียมาสู่นักเรียนคือช่วยส่งเสริมการใช้ภาษาในด้านต่าง ๆ แต่ใช้ค่าสแลงหรือสร้างแบบแผนสำนวนขึ้นมาใหม่ทำให้ภาษาวิบัติ
2. นักเรียนชอบชมโทรทัศน์มากกว่าฟังวิทยุหรือชมภาพยนตร์ รายการที่นักเรียนชอบคือรายการประเภทให้ความบันเทิง
3. การใช้ภาษาของสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลต่อนักเรียนในด้านวัฒนธรรมการใช้ภาษา การพูดและการฟัง รวมทั้งการฝึกทักษะในชั้นเรียนด้วย
4. สื่ออิเล็กทรอนิกส์มีบทบาทในการส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพในด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน
5. การได้ฟังและได้เห็นการใช้ภาษาของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนเกิดความเคยชินและรับเอาคำ สำนวน ประโยคตลอดจนลักษณะการแบ่งวรรคตอนมาใช้ในชีวิตประจำวัน

◁ ปาริชาติ หุดน้อย (2524: 67-69) ได้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการใช้ภาษาไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการใช้ภาษาไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามกับครูภาษาไทยจำนวน 200 คน จากโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิม เลขคณิตและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูภาษาไทยมีความเห็นว่าสื่อมวลชนช่วยส่งเสริมการใช้ภาษาไทยของนักเรียนด้านการฟังเกี่ยวกับการให้ความรู้ความคิดใหม่ ๆ จากการฟังข่าวสาร บทความและความรู้ต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก
2. ครูภาษาไทยมีความเห็นว่าสื่อมวลชนช่วยส่งเสริมการใช้ภาษาด้านการฟัง การพูดและการอ่านของนักเรียนเกี่ยวกับการได้เห็นตัวอย่างการใช้ภาษาทั้งที่ดีและไม่ดีรวมทั้งได้แบบอย่างศิลปะการอ่านชนิดต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก
3. ครูภาษาไทยมีความเห็นว่าสื่อมวลชนช่วยส่งเสริมการใช้ภาษาด้านการพูดของนักเรียนเกี่ยวกับการได้แบบอย่างการออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำอยู่ในระดับมาก

4. ครูภาษาไทยมีความเห็นว่าสื่อมวลชนช่วยส่งเสริมการใช้ภาษาไทยของนักเรียนเกี่ยวกับการเขียนส่วนที่ถูกต้องเหมาะสม การใช้คำสแลง การใช้คำห่มเฟือยและใช้ภาษากำกวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

วรรณฉวี อุคมสวัสดิ์ (2527: 61-65) ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาข้อบกพร่องในการใช้ภาษาของการเสนอข่าวทางโทรทัศน์" เพื่อศึกษาข้อบกพร่องในการใช้ภาษาไทยของการเสนอข่าวทางโทรทัศน์ โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารการรายงานข่าวของ สถานีโทรทัศน์ทั้งหมดตั้งแต่เดือนมกราคมถึงมิถุนายน 2525 สร้างเกณฑ์วิเคราะห์แล้วจดบันทึกข้อบกพร่อง ผลการวิจัยพบว่า การเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์สี่กองทัพบกช่อง 5 มีความบกพร่องทางด้านการใช้คำ สำนวนหรือข้อความและความบกพร่องทางด้านการวางตำแหน่งคำหรือกลุ่มคำมากที่สุด

สรุปจากการวิจัยต่าง ๆ ดังกล่าวจะเห็นได้ว่ารายการโทรทัศน์มีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตและการศึกษาเป็นอันมาก รายการโทรทัศน์ให้ทั้งประโยชน์และข้อบกพร่องแก่ผู้ชมซึ่งผู้ชมจะต้องใช้วิจารณญาณในการที่จะเลือกสิ่งที่เป็นประโยชน์และถูกต้อง เพื่อให้เกิดผลดีแก่ตนเอง รายการโทรทัศน์จะมีผลอย่างไรต่อผู้ชมขึ้นอยู่กับความสนใจต่อรายการแต่ละประเภทซึ่งจะส่งผลแก่ผู้ชมแตกต่างกันไป

งานวิจัยต่างประเทศ

เนื่องจากยังไม่มีผู้ใดทำวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ที่มีผลต่อการเรียนภาษาโดยตรง ดังนั้นการวิจัยที่จะนำมากล่าวถึงต่อไปนี้จะ เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ บทบาทและอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตและการเรียนการสอนทั่วไป

เอ็ดเวิร์ด ปาล์มเมอร์ (Edward Palmer 1977: 95-100) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก" เพื่อสำรวจลักษณะการเลือกชมรายการโทรทัศน์และความแตกต่างของเด็กในแต่ละระดับในการเลือกชมรายการโทรทัศน์ โดยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. เด็กชั้นประถมศึกษาชมโทรทัศน์สัปดาห์ละ 21 ชั่วโมง และมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้นในปีต่อไป

2. เด็กในชั้น เตรียมอุดมศึกษาและอุดมศึกษาชมรายการโทรทัศน์สัปดาห์ละ 14 ชั่วโมง
3. เด็กโตจะชมรายการเฉพาะที่สนใจเท่านั้น รสนิยมและความสนใจในการชมรายการโทรทัศน์ของเด็กโตระหว่างชายกับหญิงจะแตกต่างกัน
4. เด็กเล็กชอบชมรายการประเภทลึกลับ โลกโหมน ผจญภัย เช่น รายการนักสืบ รองลงมาชอบชมการ์ตูน ส่วนเด็กโตชอบชมรายการละครและภาพยนตร์คดีสอนใจ
5. เด็กส่วนใหญ่สนใจรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาไม่มากนัก

ปัจจุบันโทรทัศน์ได้กลายเป็นสื่อสำคัญในการเรียนการสอนและการศึกษาทุกระดับ ดังที่ คอร์นีเลียส อาดีลานา โอกันมิลาด (Cornelius Adelana Ogunmilade 1979: 6475-A) ได้วิจัยเรื่อง "โทรทัศน์ในระดับอุดมศึกษา : การนำโทรทัศน์เพื่อการสอนไปใช้ในการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยโอพี ประเทศไนจีเรีย การศึกษาเฉพาะกรณี" เพื่อศึกษาการใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษาในมหาวิทยาลัยโอพี เพื่อจุดประสงค์ของการเรียนการสอนในด้านที่เป็นประโยชน์มากที่สุดสำหรับผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาที่ได้เรียนหลักสูตรการศึกษาทั่วไปเมื่อปี ค.ศ. 1978 จำนวน 250 คน โดยใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินด้านการใช้ (Use) และผลกระทบ (Impact) ของการสอนหลักสูตรต่าง ๆ ทางโทรทัศน์ที่มีต่อทัศนคติ (Attitudes) และการปฏิบัติ (Performances) ของนักศึกษา และใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษามีต่อโทรทัศน์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. นักศึกษามีปฏิกริยาด้านบวกต่อคุณภาพทางเทคนิคของโทรทัศน์เพื่อการสอนในด้านภาพและเสียงของการบรรยายทางโทรทัศน์
2. อาจารย์ที่สอนทางโทรทัศน์มีความคล่องแคล่วขณะพูดกับนักศึกษาและการบรรยายดำเนินไปด้วยดี
3. ร้อยละ 90 ของนักศึกษาชอบการสอนทางโทรทัศน์และการสอนดังกล่าวควรเริ่มหลังจากการบรรยายทางโทรทัศน์ทันทีหรือไม่นานนัก
4. นักศึกษาและอาจารย์ไม่พอใจเกี่ยวกับค่าบรรยายประกอบภาพและคุณภาพของวัสดุทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการสอนทางโทรทัศน์
5. นักศึกษามีได้ใช้ประโยชน์เกี่ยวกับการทบทวนบทเรียนโดยการใช้ระบบโทรทัศน์ที่มีอยู่

จาห์โรม พาร์วิน กิฮัสซี (Jahrome Parvin Ghiassi 1979: 6473-A)

ได้วิจัยเรื่อง "การสำรวจความคิดเห็นของครูสอนสังคมศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองซีราส (อิหร่าน) เกี่ยวกับประโยชน์ที่แท้จริงของโทรทัศน์เพื่อการสอน" เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูสอนวิชาสังคมศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองซีราส (อิหร่าน) เกี่ยวกับประโยชน์ที่แท้จริงของโทรทัศน์เพื่อการสอน โดยใช้แบบสอบถามกับครูสอนวิชาสังคมศึกษาจำนวน 240 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูง มีแนวโน้มที่จะใช้โทรทัศน์เพื่อการสอนมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาคำ การเสนอเนื้อหาของบทเรียนนั้น บัณฑิตบุคคลผู้ซึ่งใช้โทรทัศน์เพื่อการสอนกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ เห็นด้วยกับการใช้โทรทัศน์เพื่อการสอนมากกว่าครูที่ใช้วิธีการสอนแบบอภิปราย เป็นกลุ่มและครูที่ใช้วิธีสอนแบบอภิปรายเป็นกลุ่มก็เห็นด้วยกับการใช้โทรทัศน์เพื่อการสอนมากกว่าครูที่สอนด้วยวิธีบรรยาย และครูที่มีประสบการณ์การสอนมาก มีความสนใจในการสอนโดยใช้โทรทัศน์เพื่อการสอนน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อย

* มาร์ค คาร์รอล ฮูด (Marc Carrol Hood 1979: 1220-A) ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษารายการโทรทัศน์และเทคนิคการบรรยายที่มีผลต่อการรับรู้และความเข้าใจของผู้ชมโทรทัศน์วัยรุ่น" เพื่อศึกษาผลที่เกิดจากรายการโทรทัศน์ต่าง ๆ และวิธีดำเนินการที่มีผลต่อความคงทนของความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Retention) ด้านเนื้อหาในรายการโทรทัศน์และความสามารถในการรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้จัดรายการบรรยาย (The Program Narrator) โดยจัดให้มีการบรรยายเรื่องราว (Narration) ทางโทรทัศน์เป็น 2 รูปแบบ (Format) คือแบบเป็นพิธีการ (Formal) และไม่เป็นพิธีการ (Informal) ในแต่ละแบบการบรรยายเรื่องราวของแต่ละผู้บรรยายจะเป็นเนื้อหาอย่างเดียวกัน รายการโทรทัศน์ดังกล่าวได้แพร่ภาพเพื่อสอนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แล้วใช้ตารางแสดงความแตกต่างของความสามารถในการเข้าใจความหมาย เพื่อวัดทัศนคติที่มีต่อการบรรยายและผู้บรรยาย ใช้ The California Short-Term of Mental Maturity สำหรับวัดความคงทนของความรู้ ความเข้าใจ ผลการวิจัยปรากฏว่า การรับรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนทางโทรทัศน์ซึ่งเสนอเนื้อหาแบบไม่เป็นพิธีการมีผลด้านบวกมากกว่าแบบเป็นพิธีการ ผู้บรรยายที่เสนอเนื้อหาแบบไม่เป็นพิธีการมีความคล่องตัว (Active) มากกว่าผู้บรรยายที่เสนอเนื้อหาแบบเป็นพิธีการ และผู้บรรยายที่เสนอเนื้อหาแบบไม่เป็นพิธีการยังได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ที่สามารถรู้และเข้าใจ (Receptive) และทันสมัย (Novel)

เรื่องคุณค่าของโทรทัศน์ทางการสอนและอิทธิพลของโทรทัศน์ต่อเยาวชน เป็นเรื่องที่มีผู้สนใจศึกษารวบรวมกันมาก ได้แก่ แฟรงค์ วิลเลียม คลอส จูเนียร์ (Frank William Klos Jr. 1979: 6474-A) ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาเกี่ยวกับต้นกำเนิดพัฒนาการและผลกระทบของภาพยนตร์โทรทัศน์ชุด เดวีและโกไลแอทที่ฉายระหว่างปี 1959-1977 และประสิทธิภาพของภาพยนตร์ในการสอนคุณค่าด้านศาสนาแก่เด็ก" เพื่อศึกษาความต้องการที่สังเกตได้ (Perceived Needs) ซึ่งนำไปสู่ต้นกำเนิดและการพัฒนาภาพยนตร์ การคัดเลือกเค้าโครงเรื่อง (Selection of Themes), วัตถุประสงค์ (Objectives) และแนวเรื่อง (Storylines) จำนวนสถานีโทรทัศน์ในอเมริกาเหนือซึ่งนับได้ในแต่ละปีที่แพร่ภาพชุดนี้ การแนะนำภาพยนต์ดังกล่าวในประเทศต่าง ๆ ประโยชน์ทางการศึกษาที่ได้จากภาพยนต์ที่ฉายเป็นตอน ๆ สำหรับการเรียนการสอนในชั้นและการเปลี่ยนแปลงด้านคุณค่าทางศาสนาของเด็กซึ่งถือเป็นผลจากการชมภาพยนต์ชุดนี้ โดยใช้แบบสำรวจของ Roman Catholic school systems ซึ่งใช้ในการทดลองศึกษาโปรแกรมภาพยนต์ชุดนี้และใช้แบบทดสอบก่อนและหลังชมภาพยนต์กับนักเรียนระดับ 3, 4, 5 จำนวน 207 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ภาพยนต์โทรทัศน์ชุดเดวีและโกไลแอทได้เสนอการศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) ที่มีประโยชน์ในการใช้โทรทัศน์เพื่อการสอนเด็กให้รู้จักพัฒนาคุณค่าด้านศาสนา ✦

เจมส์ โธมัส แมคกราท (James Thomas Mc.Grath 1982: 3845-A) ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาความตระหนักของผู้ปกครองถึงการใช้โทรทัศน์และอิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อนักเรียนระดับประถมศึกษา" เพื่อศึกษาว่าผู้ปกครองของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาของโรงเรียนใน 3 ตำบลของเมืองแมสซาชูเซตส์ ได้แก่ สโตนแฮม (Stoneham) คิงสตัน (Kingston) และโฮปเดล (Hopedale) นำข้อมูลมาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองตระหนักถึงอิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อเด็กและยอมรับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเวลาที่เด็กใช้ในการชมโทรทัศน์และอิทธิพลทั่วไปของโทรทัศน์ที่มีต่อเด็ก และยอมรับว่าพ่อแม่ควรควบคุมดูแลลูกของตนเกี่ยวกับนิสัยการดูโทรทัศน์และผู้ปกครองควรมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก ในปกครองของตนในการชมรายการต่าง ๆ

จอห์น เฟรดเดอริก มัวร์ (John Frederic Moore 1983: 49-A) ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้และการพึ่งข้อมูลในการเรียนรู้เรื่องของมโนทัศน์ ซึ่งใช้โทรทัศน์สอน"

เพื่อศึกษาผลของการเข้าใจคำอธิบายภาพและเกี่ยวกับการจดจำข้อมูลที่ต้องใช้ความคิด (Cognitive Information) ซึ่งปรากฏในโปรแกรมโทรทัศน์ โดยใช้แบบทดสอบหลังการเรียนการสอน (posttest) 4 ครั้ง นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้วิธี ANCOVA หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ชั้น ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องความสามารถในการจำคำอธิบายของกลุ่มประชากรประเภทมีความสามารถในการแยกแยะข้อมูล (Field Independents) แต่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องความสามารถในการจำคำอธิบายของกลุ่มประชากรประเภทต้องพึ่งพาข้อมูลส่วนใหญ่ (Field Dependents) คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบทดสอบความสามารถในการจำของกลุ่มประชากรประเภทต้องพึ่งพาข้อมูลส่วนใหญ่ ต่ำกว่าคะแนนของพวกที่มีความสามารถในการแยกแยะข้อมูล

เดนนิส โจเซฟ เมอร์ฟี (Dennis Joseph Murphy 1983: 50-A) ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาเรื่องโทรทัศน์และความหมาย : การประเมินคุณค่าในด้านเจตนารมณ์ ความสำคัญ สัญลักษณ์ และความเข้าใจของผู้ชมที่ติดตามรายการโทรทัศน์ และผู้ชมที่ไม่ถึงกับติดตามรายการโทรทัศน์" เพื่อศึกษาผลกระทบของโทรทัศน์ที่มีต่อการดำรงชีวิตของประชาชน (People's Life-meaning System) โดยการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรที่เป็นผู้ชมที่ติดตามรายการโทรทัศน์และผู้ชมที่ไม่ถึงกับติดตามรายการโทรทัศน์ การสัมภาษณ์ใช้ระบบ LMS (The Life-Meaning Survey) เป็นหลัก ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับความหมายของชีวิตค่อนข้างคล้ายคลึงกัน กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่มใช้โทรทัศน์เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และแสดงแนวโน้มที่จะประหลาดใจตามแบบอย่างที่แสดงในโทรทัศน์ ให้วิธีการพิจารณาตนเอง (Self Reference) และการวิเคราะห์ในการตัดสินใจและทั้งสองกลุ่มมีได้อาศัยวิธีการปรึกษาซึ่งกันและกันหรือการอาศัยทางพระ (Spiritual Means) ในการตัดสินใจ

สรุปจากการวิจัยต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าโทรทัศน์มีส่วนช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นที่ยอมรับทั้งผู้สอนและผู้เรียน รายการโทรทัศน์ช่วยสอนผู้ชมได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นสถานีโทรทัศน์จึงได้พยายามที่จะใช้โทรทัศน์ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ชมอย่างเต็มที่และสถาบันต่าง ๆ ก็พยายามใช้โทรทัศน์เพื่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการเรียนการสอน